

"Qara qızıl" istehsalçısından "yaşıl enerji" ixracatçısına

Dünya Bankı bu istiqamətdə də Azərbaycanla əməkdaşlıq edir

Azərbaycan günü bu gün də dünyada neft-qaz istehsalçısı kimi tanınır. Vaxt olub ki, dünyada neftə olan tələbatın ödənilməsində Bakı beynəlxalq miqyasda əsas mərkəz sayılıb. Rusiyanın tərkibində olduğumuz illərdən başlayan bu mövqe müstəqilliyimiz bərpa edildikdən sonra da davam edib və neft sənayesi ölkəmizin həyatında önəmli rol oynayır.

Bu çərçivədə dünyanın qabaqcıl transmilli şirkətləri ilə bağlanan "Əsrin müqaviləsi" ölkəmizə təkcə rifah gətirməyib, həm də siyasi müstəqilliyimizin qarantı olub. Bu gün də Azərbaycan iqtisadiyyatında neft-qaz sənayesi aparıcı sahə olaraq qalır. Ölkəmizin ixracdan əldə etdiyi gəlirlərin mühüm bir hissəsi bu sahənin hesabına formalaşır.

Ancaq dünya sürətlə dəyişdiyindən elm və texnologiyaların inkişafı yeni yanaşmalar tələb edir. Çünki sənayenin inkişafı global səviyyədə insanın rifahına müsbət təsir etsə də, digər tərəfdən, varlığına təhlükə törədir. Başqa sözlə, sənayenin inkişafı, sahibkarların daha çox qazanmaq hərisliyi ekologiyaya əl zərbə vurur ki, indi beynəlxalq miqyasda onun fəsadlarının aradan qaldırılması uğrunda mübarizə aparılmasına ehtiyac yaranıb.

runda mübarizə aparılmasına ehtiyac yaranıb.

Bu səbəbdən ayrı-ayrı ölkələr ətraf mühitə mənfi təsir göstərməyən "yaşıl enerji"yə keçmək üçün ciddi addımlar atırlar. Azərbaycan da bu sırada öndə gedənlər arasında yer alır. Hətta biz nəinki ölkəmiz, dünya üzrə bu istiqamətdə ciddi tədbirlərin görülməsinə dəstəkləyən azsaylı dövlətlərdən bir. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və dəstəyi ilə ölkəmizdə COP29-un yüksək səviyyədə keçirilməsi də bunu sübut edir.

Azərbaycan təkcə sözdə deyil, əməldə "yaşıl enerji"yə keçidə uğurla addımlar atır və bu proses getdikcə dərinləşir. Həmin məqsədlə dünyanın "yaşıl enerji" sahəsində ixtisaslaşan transmilli şirkətlərlə, həmçinin dünyanın nəhəng maliyyə qurumları ilə

yaxından əməkdaşlıq edilir. Belə əməkdaşlığın nümunələrindən biri də Dünya Bankı ilə "Azərbaycanda bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi layihəsi" üzrə kredit sazişinin imzalanmasıdır.

Bununla bağlı düzənlənən mərasimdə çıxış edən maliyyə naziri Sahil Babayev qeyd etmişdir ki, ölkəmizin hədəfi "yaşıl enerji" ixracatçısına çevrilməkdir. Nazir həmçinin vurğulamışdır ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı əsasında beynəlxalq maliyyə qurumları ilə layihənin maliyyələşdirilməsi üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi çərçivəsində imzalanan kredit müqaviləsinin ölkəmizin enerji sektorunda dayanıqlı və "yaşıl enerji" mənbələrinə keçidin sürətləndirilməsi, enerji təhlükəsizliyinin təmin olun-

ması və iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə baxımından əhəmiyyəti çoxdur. S.Babayev Azərbaycanın zəngin bərpaolunan enerji ehtiyatlarına, o cümlədən günəş, külək və hidroenerji sahəsində yüksək texniki potensiala malik olduğunu bildirərək qeyd etmişdir ki, hökumətin məqsədi ölkəni yalnız enerji istehsalçısı deyil, eyni zamanda, "yaşıl enerji" ixracatçısına çevirməkdir. Nazir onu da bildirmişdir ki, COP29 sədrliyi çərçivəsində Azərbaycan "yaşıl enerji" gündəliyinə sadıq qalaraq enerji balansında bərpaolunan mənbələrin rolunun artması, ötürmə infrastrukturunun genişləndirilməsi, enerji saxlama sistemlərinin tətbiqi və idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə fəal şəkildə investisiyalar cəlb edir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Dünya Bankı ilə bərpaolunan enerji layihəsi üzrə 173,5 milyon dollarlıq kredit sazişi imzalayıb. Həmin kredit Azərbaycanda tikilməkdə olan bərpaolunan enerji mənbələri (BOEM) üzrə stansiyalardan alınan enerjinin milli enerji sistemində təhlükəsiz və dayanıqlı integrasiyasını təmin etmək məqsədilə enerji ötürücü infrastrukturunun gücləndirilməsinə yönəldiləcək. Kredit 5 il güzəşt müddəti olmaqla 15 illik şərtlərlə ayrılıb və 2039-cu ilin sonunda tam qaytarılması nəzərdə tutulur. Layihədə Azərbaycan hökumətinin iştirakı payı 31,2 milyon dollardır.

İcra müddəti 4 il olan layihənin əsas məqsədi "Azər-Enerji"nin enerji sisteminin səmərəliliyini artırmaq və növbəti 5 ildə BOEM-lərin elektrik ötürücü şəbəkəyə təhlükəsiz integrasiyasına dəstək verməkdir.

Dünya Bankının maliyyələşdirəcəyi komponentlərə 341 kilometr uzunluğunda 500 və 330 kV-luq 4 yeni elektrik veriliş xəttinin inşası, eləcə də 500/330/10 kV-luq Nəvahi yarımstansiyası üçün transformator və əlaqəli avadanlıqların alınması daxildir. Bu saziş Azərbaycana 1,8 qiqavat elektrik enerjisini şəbəkəyə integrasiya etmək imkanı yaradacaq.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"